

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE
10000 Zagreb, Radnička cesta 80
tel: +385 1 3717 111, faks: +385 1 3717 135

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom

KLASA: UP/I 351-03/19-09/178
URBROJ: 517-03-1-1-20-12
Zagreb, 9. travnja 2020.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike na temelju članka 90. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18 i 14/19) i odredbe članka 27. stavka 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na zahtjev nositelja zahvata Vjetroelektrana Bruvno d.o.o., Park Svetog Jurja 1, Gračac, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, donosi

R J E Š E N J E

- I. Za namjeravanu izmjenu vjetroelektrane Bruvno, Zadarska županija, nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša iz Rješenja (KLASA: UP/I-351-03/08-02/135; URBROJ: 531-14-1-08-09-13 od 2. prosinca 2009.), a sukladno izmjenama kako slijedi:**

U dijelu **A.1. Mjere zaštite tijekom pripreme zahvata:**

- Mjera A.1.2., točka 2. briše se

U dijelu **3. 1. Program praćenja stanja okoliša:**

- Dodaje se točka 4. koja glasi:
 4. Praćenje stanja (aktivnosti i stradavanja) faune šišmiša tijekom rada vjetroelektrane preporuča se provoditi u razdoblju od 15. ožujka do 15. studenog, u trajanju od najmanje dvije godine od završetka pokusnog rada, odnosno početka rada vjetroelektrane. Program praćenja treba uključivati sljedeće aktivnosti:
 - a) **Praćenje aktivnosti šišmiša u ovisnosti o mikroklimatskim uvjetima**
Aktivnost šišmiša preporuča se pratiti duž linijskog transekta uz lokacije vjetroagregata najmanje jednom mjesečno, a u svrhu utvrđivanja promjena u sastavu vrsta, ponašanju, indeksu aktivnosti populacija šišmiša prisutnih na području obuhvata zahvata, osobito u odnosu na mikroklimatske uvjete i

novonastale linearne elemente u prostoru (pristupne ceste i vjetroagregate). Preporuka je uspostaviti i kontinuirano praćenje aktivnosti šišmiša na visini gondole najmanje jednog vjetroagregata, u svrhu detaljnije procjene rizika od stradavanja uz pomoć stacionarnog ultrazvučnog detektora. Prilikom praćenja važno je zabilježiti postavke ultrazvučnog detektora, sastav i indeks aktivnosti vrsta i/ili fonetskih skupina šišmiša tijekom godine te rezultate analize aktivnosti šišmiša u ovisnosti o mikroklimatskim uvjetima (primarno brzine vjetra).

b) Praćenje stradavanja šišmiša

Smrtnost šišmiša preporuča se pratiti pretraživanjem područja unutar kružne površine radijusa 70 m oko svakog vjetroagregata (VA) u svrhu pronalaska ozlijeđenih / stradalih šišmiša, u trajanju od najmanje 45 min/čovjek/VA (pri tome uzeti u obzir preglednost terena te učinkovitost istraživača u pretraživanju). Ukoliko se za neka područja unutar kružne površine radijusa 70 m utvrdi slaba preglednost zbog visine vegetacije ili drugih prepreka, preporuča se pretraživanja usmjeriti na ostala područja bolje preglednosti unutar iste površine (područja bez vegetacije ili s oskudnom, niskom vegetacijom). Pretraživanje se preporuča s razmakom ne većim od 7 dana između dva pretraživanja svakog pojedinog vjetroagregata. Za svaku pronađenu ozlijeđenu/stradalu jedinku potrebno je bilježiti stanje leša (svjež, nekoliko dana star, itd.) i tip ozljede, vrstu, spol i dob (ukoliko je moguće, a s obzirom na stanje leša), položaj (GPS koordinate, mjesto pronalaska s obzirom na preglednost terena, oznaku najbližeg vjetroagregata i udaljenost od vjetroagregata). Na kraju praćenja potrebno je procijeniti ukupni broj stradalih šišmiša uzimajući u obzir broj pronađenih stradalih/ozlijeđenih jedinki, dužinu vremenskih intervala između sukcesivnih pretraživanja, vrijeme zadržavanja mrtvih jedinki na području stradavanja (prije nego što je odnese predator ili vjetar), učinkovitost istraživača, udio pretraživane kružne površine 70 m radijusa oko vjetroagregata i varijabilnu vjerojatnost nalaza stradale jedinke s obzirom na udaljenost do stupa vjetroagregata.

Rezultate praćenja stradavanja šišmiša potrebno je analizirati s obzirom na rezultate praćenja aktivnosti šišmiša i mikroklimatskih uvjeta, te ovisno o rezultatima utvrditi je li potrebno nastaviti praćenje, poduzeti dodatne zaštitne mjere i/ili izmijeniti postojeće.

Ako se po završetku dvogodišnjeg praćenja utvrdi visok intenzitet stradavanja šišmiša, kao i ako se utvrdi vrlo visok indeks aktivnosti na visini gondola vjetroagregata izvan već definiranog kritičnog razdoblja potencijalno visokog rizika od stradavanja ili pri brzinama vjetra većim od predloženih kritičnih brzina vjetra, potrebno je primijeniti dodatne mjere ublažavanja negativnih utjecaja, a učinkovitost dodatnih mjera potrebno je testirati u okviru daljnjeg praćenja u kritičnom razdoblju unutar najmanje jedne godine.

Rezultate i analizu svih aktivnosti u okviru praćenja stanja treba uredno bilježiti i dostaviti tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode na kraju svake godine praćenja.

U dijelu 3.2. Program praćenja stanja ekološke mreže

- Dodaje se točka 3. koja glasi:

3. Uz praćenje stanja ptica, stručnjaci (ornitolozi) trebaju provoditi program praćenja koji treba obuhvatiti i:

a) Praćenje aktivnosti ptica

Utvrđiti promjene u sastavu vrsta, ponašanju, brojnosti i/ili indeksu aktivnosti populacija ptica prisutnih na području obuhvata zahvata u odnosu na novonastale elemente u prostoru (pristupne ceste i vjetroturbine). Metodu motrenja i brojanja potrebno je provoditi s pozicija (eng. *Vantage points*). Potrebno je bilježiti sljedeće podatke: vrstu, broj jedinki i ponašanje (aktivan let, jedrenje, hodanje, lov itd.), smjer i udaljenost od vjetroturbine (ispod elise, u zoni elisa, iznad elisa itd.). Aktivnost ptica potrebno je pratiti prema smjernicama SNH (2017), a posebno za zmijara (*Circaetus gallicus*), pri čemu je potrebno od travnja do svibnja utrošiti 12h mjesečno na svakoj točki (VP), a ostatak izvan sezone gniježđenja 6h mjesečno po točki (VP). Za surog orla, prije vremena gniježđenja (veljača - početak ožujka) potrebno je utrošiti 24h mjesečno na svakoj točki (VP), a ostatak izvan sezone gniježđenja 6h mjesečno po točki (VP). Za kosca je potrebno provesti istraživanje prema metodologiji koja se trenutno u Hrvatskoj provodi (npr. Monitoring Programme for Corncrake *Crex crex* in Croatia, Tutiš, 2013). Istraživanje noćnih vrsta potrebno je provesti auditivnim metodama, ali se zvučni vab ne smije koristiti na udaljenosti manjoj od 500 m od lokacija izgrađenih vjetroagregata.

b) praćenje stradavanja ptica

Utvrđivanje smrtnosti ptica potrebno je provoditi na način da se provodi pretraživanje kružne površine radijusa 70 m oko svakog vjetroagregata (VA) u svrhu pronalaska ozlijeđenih/stradalih ptica, u trajanju od najmanje 45 min/čovjek/VA (pri tom uzeti u obzir preglednost terena te učinkovitost istraživača u pretraživanju). Ukoliko se za neka područja unutar kružne površine radijusa 70 m utvrdi slaba preglednost zbog visine vegetacije ili drugih prepreka, preporuča se pretraživanja usmjeriti na ostala područja bolje preglednosti unutar iste površine (područja bez vegetacije ili s oskudnom, niskom vegetacijom). Pretraživanje se preporuča provoditi s razmakom ne većim od 7 dana između dva pretraživanja svakog pojedinog vjetroagregata. Za svaku pronađenu ozlijeđenu/stradalu jedinku potrebno je bilježiti stanje leša (svjež, nekoliko dana star itd.) i tip ozljede, vrstu, spol i dob (ukoliko je moguće, a s obzirom na stanje leša), položaj (GPS koordinate, mjesto pronalaska s obzirom na preglednost terena, oznaku najbližeg vjetroagregata i udaljenost od vjetroagregata).

Ako se po završetku dvogodišnjeg praćenja utvrdi visok intenzitet stradavanja ptica potrebno je primijeniti dodatne mjere ublažavanja negativnih utjecaja, a učinkovitost dodatnih mjera potrebno je testirati u okviru daljnjeg praćenja u kritičnom razdoblju unutar najmanje jedne godine.

II. Za namjeravanu izmjenu vjetroelektrane Bruvno, Zadarska županija, nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata, Vjetroelektrana Bruvno d.o.o., Park Svetog Jurja 1, Gračac, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.

- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata, Vjetroelektrana Bruvno d.o.o., Park Svetog Jurja 1, Gračac, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa zakonom i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.**
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike.**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, Vjetroelektrana Bruvno d.o.o., Park Svetog Jurja 1, Gračac, Zagreb u skladu s odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredba), podnio je 14. lipnja 2019. godine Ministarstvu zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš izmjene zahvata vjetroelektrane Bruvno, Zadarska županija. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša koji je u lipnju 2019. izradio, te u kolovozu 2019. i travnju 2020. dopunio ovlaštenik ZELENA INFRASTRUKTURA d.o.o. iz Zagreba, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/16-08/06, URBROJ: 517-03-1-2-18-13 od 15. listopada 2018.). Voditeljica izrade Elaborata je Višnja Šteko mag.ing.prosp.arch.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe. Naime, za zahvate navedene u točki 4. *Vjetroelektrane snage veće od 20 MW Priloga I.*, a u vezi s točkom 13. *Izmjena zahvata iz Priloga I. i II. koja bi mogla imati značajan negativan utjecaj na okoliš...* Priloga II. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo. Osim navedenog, člankom 27. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18 i 14/19), utvrđeno je da se za zahvate za koje je određena provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provodi prethodna ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže u okviru postupka ocjene o potrebi procjene. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira smanjiti broj vjetroagregata s 15 na 10, koji će imati jediničnu snagu do 5 MW.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je 9. rujna 2019. godine Informacija o zahtjevu za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš izmjene zahvata vjetroelektrane Bruvno, Zadarska županija (KLASA: UP/I-351-03/19-09/178, URBROJ: 517-03-1-1-19-5 od 3. rujna 2019. godine).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće:
Planiranim zahvatom predviđa se smanjenje broja vjetroagregata sa 15 na 10, te promjena tehničkih karakteristika vjetroagregata, odnosno korištenje novog modernijeg modela tip Siemens Gamesa 6,0-155. Lokacije 10 vjetroagregata ostaju iste. Glavne razlike su u nazivnoj snazi, promjeru lopatica i visini stupa. Planira se smanjiti i duljina podzemne kabelaške mreže kao i pristupnih cesta. Nazivna snaga svakog vjetroagregata je 5 MW, a što je i glavni razlog

korištenja manjeg broja vjetroagregata. Promjer lopatica je 155 metara, dok je prije bio 110 m, a visina stupa je do 130 m, dok je prije bilo planirano 90 m. Način rada vjetroelektrane je jednak i bit će u potpunosti automatiziran uz daljinski nadzor. Međusobno povezivanje vjetroagregata energetskim i komunikacijskim kabelima bit će izvedeno ukapanjem u kabelske kanale širine od 50 do 125 cm i dubine 80 cm uz pristupni put koji međusobno povezuje vjetroagregate. Spoj na elektroenergetsku mrežu bit će realiziran preko nove trafostanice TS 20-35/110 kV Mazin i novog priključka dalekovoda na DV110 kV Gračac-Kulen Vakuf, čiji koridor prolazi uz jugoistočni rub lokacije zahvata.

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA: UP/I-351-03/19-09/178, URBROJ: 517-03-1-1-19-6 od 3. rujna 2019. godine) za mišljenje Upravi za zaštitu prirode Ministarstva, Upravnom odjelu za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije i Općini Gračac.

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije dostavio je mišljenje 12. rujna 2019. godine (KLASA: 351-04/19-01/146, URBROJ: 2198/1-07/2-19-2) da nije potrebno provesti procjenu utjecaja zahvata na okoliš. Općina Gračac dostavila je mišljenje 26. rujna 2019. godine (KLASA: 351-03/19-01/1, URBROJ: 2198/31-01-19-2) da se ne očekuje značajan negativan utjecaj na okoliš na okoliš. Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila je 18. prosinca 2019. godine mišljenje (KLASA: 612-07/19-44/204; URBROJ: 517-05-2-2-19-4) te mišljenje 8. travnja 2020. godine (KLASA: 612-07/19-44/204; URBROJ: 517-05-2-2-20-7) da za planirani zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu. Na planirani zahvat obrađen Elaboratom zaštite okoliša, koji je objavljen uz Informaciju o zahtjevu za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš na internetskim stranicama Ministarstva, nisu zaprimljene primjedbe javnosti niti zainteresirane javnosti.

Razlozi zbog kojih nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš niti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu su sljedeći:

Tijekom izgradnje planiranog zahvata mogući su negativni utjecaji na kvalitetu zraka uslijed građevinskih radova, ali je taj utjecaj privremen i zanemariv. Tijekom korištenja zahvata neće doći do utjecaja na zrak. Utjecaj zahvata na klimatske promjene je zanemariv kao i utjecaj klimatskih promjena na zahvat. Do prenamjene zemljišta doći će na mjestima izgradnje nadzemnih dijelova vjetroelektrane kao što su pristupne ceste, platoi s vjetroagregatima te trafostanica, te tla na području gradilišta, ali obzirom da će biti zahvaćene manje površine u odnosu na prethodno odobreni zahvat utjecaj je ocijenjen kao prihvatljiv. Tijekom korištenja zahvata ne očekuje se utjecaj na tlo. S obzirom da se unutar obuhvata zahvata ni u neposrednoj blizini ne nalaze kulturna dobra, neće biti negativnog utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu. Uslijed rada strojeva i uređaja tijekom građenja može doći do povećanja razine buke, međutim ona je privremenog karaktera i ograničena je na lokaciju zahvata. Tijekom korištenja zahvata neće doći do prekoračenja razine buke obzirom da je razina buke s novim tipom vjetroagregata niža od prethodno izračunatih u postupku procjene. Tijekom građevinskih radova može doći će do uznemiravanja krupne divljači ali je navedeni utjecaj privremenog karaktera i lokaliziran. Tijekom korištenja neće biti negativnog utjecaja na krupnu divljač. Sav nastali otpad tijekom građenja i tijekom korištenja će se predati ovlaštenoj osobi, te se ne očekuje negativan utjecaj od nastanka otpada. Tijekom izvođenja radova materijal iz iskopa će se koristiti pri gradnji. S viškom materijala iz iskopa ukoliko predstavlja mineralnu sirovinu postupit će se sukladno propisu o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja

građevinskih radova. Izgradnjom zahvata neće biti zahvaćeni elementi krajobraza koji su prepoznati kao osobito vrijedni, pa se utjecaj na krajobraz može smatrati zanemarivim. Tijekom korištenja, budući da se lokacija zahvat nalazi u zatvorenoj prostornoj cjelini koju definiraju okolna reljefna uzvišenja, vidljivost agregata će biti ograničena na područje krškog polja Cerovac Brovanjski i okolnih padina te će intenzitet vidljivosti s udaljenošću opadati, a s obzirom da je okolno područje slabo naseljeno procijenjeno je da će planirani zahvat imati manji utjecaj na krajobraz u odnosu na prethodno odobrenu varijantu. Obuhvat zahvata nalazi se na području podzemnih vodnih tijela CSGI_18 –Una i JKGN_07-Zrmanja, dok se u blizini vanjske granice obuhvata zahvata nalazi površinsko vodno tijelo JKRNO088_001-Otuča, a koji su u dobrom stanju. Tijekom gradnje negativni utjecaji na vode mogući su uslijed nepropisnog odlaganja otpada, nepravilnog rukovanja mehanizacijom i vozilima ili uslijed iznenadnih događaja, ali pravilnim rukovanjem i uz primjenu odgovarajućih mjera, kao što je pažljivo izvođenje radova i pravilno uređenje gradilišta, redovito servisiranje i održavanje radnih strojeva, vjerojatnost pojave ovog utjecaja je mala. Tijekom korištenja zahvata ne očekuje se utjecaj na promjenu dobrog stanja površinskih i podzemnih vodnih tijela.

U predmetnom postupku analiziran je utjecaja na tri odabrane vrste ptica: surog orla, zmijara i kosca, u skladu s mišljenjem Uprave za zaštitu prirode Ministarstva od 16. prosinca 2019. godine (KLASA: 612-07/19-44/204, URBROJ: 517-05-2-2-19-4) izdanim u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš za namjeravani zahvat. Kako bi se analizirali utjecaji, prikupljeni su dodatni podaci na širem području planirane VE Bruvno. Analizirani su postojeći podaci Ministarstva te su izvršena četiri terenska obilaska u veljači 2020. godine radi utvrđivanja prisutnosti surog orla na lokaciji VE Bruvno. Suri orao je stanarica, prisutna tijekom cijele godine, dok su zmijar i kosac migrirajuće vrste prisutne samo tijekom gniježdeće sezone. Tijekom terenskih istraživanja ptica na VE Bruvno u veljači 2020. godine korištena je metoda motrenja i brojanja s određenih pozicija („Vantage point“ - VP, Bibby i sur. 1992, 2000), kako bi se pratila aktivnost ptica na području vjetroelektrane. Prema literaturi (Hardey i sur., 2008) zauzeće teritorija surih orlova obično se utvrđuje zimi (siječanj – početak ožujka), kada još nije započelo gniježđenje i dok par uređuje gnijezdo te često označava svoj teritorij tzv. undulirajućim letom te je stoga veljača pogodno vrijeme u godini za istraživanje teritorija surog orla (tijekom drugih dijelova godine prvenstveno se istražuje uspješnost gniježđenja). Jedna je točka promatranja (VP1) postavljena na području planirane VE Bruvno, dok je druga postavljena na Mazinskom polju (VP2) gdje je zabilježeno potencijalno gnijezdo surog orla 2014. godine (na lokaciji Zavišića vršina koja je udaljena oko 7,5 km od planirane VE Bruvno). Za provedena terenska istraživanja ukupno je utrošeno 28 sati (h), na točki VP1 (VE Bruvno) ukupno je utrošeno 16,33 h, a na točki VP2 (Mazinsko polje) 11,67 h. Suri orao u Hrvatskoj ima kategoriju kritično ugrožene vrste (CR), s malom gniježdećom populacijom. Prema Crvenoj knjizi ptica (Tutiš i sur, 2013.) procijenjeno je 25 do 30 parova, dok je prema posljednjem objavljenom analizi (Mikulić i sur., 2018) procijenjena nacionalna populacija 15 do 16 aktivnih parova. Prema Stručnoj podlozi za prijedlog Plana upravljanja surim orlom s akcijskim planom (Mikulić i sur., 2019.), planirana VE Bruvno se nalazi na potencijalnom teritoriju jednog para surih orlova. Prema podacima o monitoringu i istraživanju surog orla od 2007.-2018. (Mikulić i sur., 2018.) te Izvješću o rasprostranjenosti, brojnosti i uspješnosti gniježđenja surog orla u 2019. godini (Mikulić i sur., 2019.), razvidno je slijedeće: 2014. godine par je zabilježen na ovom teritoriju što je bio novootkriven teritorij na području Like (na lokaciji Zavišića vršina koja je udaljena oko 7,5 km od planirane VE Bruvno), uz opasku da je „gnijezdo vjerojatno na stablu“; 2018. godine par nije zabilježen na tom teritoriju („Nepoznata zauzetost teritorija“), 2019. godine par nije zabilježen na tom teritoriju („Utvrđena odsutnost jedinke ili uspjeha gniježđenja“), što nužno ne znači da teritorij nije bio zauzet. Neposredno

prije početka terenskih istraživanja (18. siječnja 2020.), na području Mazina (udaljenom oko 6 km sjeveroistočno od lokacije VE Bruvno) pronađena je jedna stradala otrovana odrasla jedinka surog orla uz leš krave s otrovom. Tijekom četiri terenska izlaska na VP1 i VP2 suri orao nije zabilježen. Unatoč tome što trenutno nije prisutan par surih orlova na tom teritoriju, potrebno je provoditi dvogodišnji monitoring surih orlova tijekom rada planirane VE Bruvno (koji je predviđen važećim Rješenjem od 2. prosinca 2009. godine te nadopunjen predmetnim rješenjem), jer postoji mogućnost da se uspostavi novi gnijezdeći par.

Zmijar najčešće nastanjuje suha, sunčana, otvorena, kamenita, stjenovita ili pjeskovita područja, ispresijecana šumama, šumarcima, makijom ili garigom. Prema postojećim podacima, jedan je par zabilježen 2014. godine na oranicama sjeverno od mjesta Mazin na oko 5,4 km od planiranih vjetroagregata (Mrakovčić i sur., 2015) te jedan par 2015. godine na oko 2,8 km jugoistočno od planiranih vjetroagregata (Monitoring čestih vrsta poljoprivrednih staništa, Dumbović Mazal, 2016). Zmijari imaju velik areal kretanja (oko 20 km² je zabilježena površina životnog prostora jednog para u submediteranskoj klimi, Bakaloudis i sur. 2005.), stoga je za očekivati kako je riječ o dva različita teritorija ove vrste te kako se planirana VE Bruvno potencijalno nalazi na području samo bližeg para. S obzirom na prisutna staništa na području planirane VE Bruvno, koja odgovaraju zmijaru za lov, nije moguće u cijelosti isključiti kako ova vrsta koristi taj prostor.

Prema Tutiš i sur. (2013) kosci obitavaju na poplavnim i vlažnim travnjacima (livadama košanicama i pašnjacima s malim brojem stoke), travnatim cretovima i planinskim livadama najčešće na onima s većim ili manjim udjelom više zeljaste vegetacije. Prema bazama podataka Ministarstva, na području Mazinskog polje je u okviru nacionalnog monitoringa 2014. godine utvrđena populacija od 10-20 pjevajućih mužjaka (Hudina i sur., 2014.) - točke promatranja su uključivale i dio područja planirane VE Bruvno, no na tom području nisu zabilježeni pjevajući mužjaci. U provedenom monitoringu (2019. godine) zabilježena je slična brojnost pjevajućih mužjaka, koji su ponovno većinom bili locirani na sjeveroistočnom dijelu polja (Mikulić, pers.comm., 2020.). S obzirom na istraživanja iz 2014./2019. godine te prisutna staništa, ne očekuje se da kosac gnijezdi na području planirane VE Bruvno, barem ne u značajnom broju, kao što je to slučaj na Mazinskom polju. Prema Bright i sur. (2008.), za kosce se uzima udaljenost 1 km od zabilježenih nalaza. U slučaju predmetnog područja, ta je udaljenost veća od 2 km. Zbog svega navedenog smatra se da utjecaj na kosca nije značajan.

Zaključno, utjecaj planiranog smanjenja broja VA i dijela pristupnih cesta, te izmjena tehničkih karakteristika VA na prisutna staništa, floru i faunu neće imati dodatnih negativnih učinaka ili je čak zanemarivo pozitivan u smislu umanjenja opsega mogućih utjecaja u odnosu na prvotni projekt.

Nadalje, s obzirom na to da je od donošenja Rješenja o prihvatljivosti zahvata VE Bruvno za okoliš i ekološku mrežu (KLASA: UP/I 351-03/08-02/135; URBROJ: 531-14-1-08-09-13 od 02. prosinca 2009.) prošlo više od deset godina u skladu s važećom regulativom iz područja zaštite prirode i aktualnim međunarodnim smjernicama u pogledu praćenja stanja ptica i šišmiša propisane su izmjene u odnosu na Rješenje iz 2009. godine i tehničke karakteristike sada planiranog zahvata. U citiranom Rješenju iz 2009. godine mjeru 2. propisanu pod točkom A.1.2. *Mjere zaštite ekološke mreže* su brisane jer se protekom vremena, a temeljem mišljenja stručnih službi (Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti) odustalo od propisivanja mjere uspostave hranilišta za surog orla iz razloga: što hranilište ne može biti na lokaciji zahvata te se samim tim ne može u okviru zahvata razmatrati njegova izgradnja,

ustpostava i održavanje, jer je utvrđeno da izgradnja hranilišta u svrhu sprečavanja stradavanja ptica grabljivica nije uobičajena mjera koja se primjenjuje u praksi te nije niti dokazana njena učinkovitost u odnosu na stradavanje grabljivica na vjetroagregatima. Navedena se mjera primjenjuje u svrhu jačanja populacija pojedinih vrsta pretežito populacija strvinara (iskustva iz Španjolske vezana uz vrstu bjeloglavi sup (*Gyps fulvus*)). Nadalje, program praćenja ptica i šišmiša propisan točkom 3.1. Program praćenja stanja okoliša (za šišmiše) i točkom 3.2. Program praćenja stanja ekološke mreže (za ptice) citiranog Rješenja nadopunjen je sukladno preporučenoj metodologiji.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 80/19) lokacija planiranog zahvata se nalazi dijelom unutar područja ekološke mreže, Područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (POVS) „HR2001255 Bulji“. Ciljne vrste ovog područja ekološke mreže su livadni procjepak (*Chouardia litardierei*), nerazgranjena pilica (*Serratula lycopifolia**) te stanišni tipovi 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) i 6410 Travnjaci beskoljenke (*Molinion caeruleae*). Prema Karti prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske lokacija zahvata obuhvaća mozaik stanišnih tipova: (NKS C.3.5.3/E) Travnjaci vlasastog zmijka/Šume, (NKS C.3.5.3./C.3.5.2.) Travnjaci vlasastog zmijka/Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone, (NKS C.3.5.3./E/C.2.2.2.) Travnjaci vlasastog zmijka/Šume/ Trajno vlažne livade Srednje Europe, (NKS D.1.2.1./C.3.5.3.) Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva/ Travnjaci vlasastog zmijka, (NKS C.3.5.2./C.3.5.3.) Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci epimediteranske zone/Travnjaci vlasastog zmijka, (NKS C.3.5.3./D.1.2.1.) Travnjaci vlasastog zmijka/Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva, (NKS I.1.8./C.3.5.3.) Zapuštene poljoprivredne površine/Travnjaci vlasastog zmijka, (NKS C.2.2.2./D.1.2.1.) Trajno vlažne livade Srednje Europe/ Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva te pojedinačne stanišne tipove: (NKS D.1.2.1.) Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva, (NKS E) Šume, (NKS C.3.5.3.) Travnjaci vlasastog zmijka. Stanišni tip NKS C.3.5.3. i NKS C.3.5.2. predstavljaju ciljni stanišni tip 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*), a stanišni tip NKS C.2.2.2. predstavlja ciljni stanišni tip 6410 Travnjaci beskoljenke (*Molinion caeruleae*) ekološke mreže POVS „HR2001255 Bulji“. Tijekom 2012. i 2013. godine u okviru projekta EuropeAid/129747/D/SER/HR „Natura 2000 Upravljanje i Monitoring NATURA MANMON“ izrađen je nacrt plana upravljanja područjem ekološke mreže Bulji. Za potrebe izrade ovog plana upravljanja, stručnjaci tadašnjeg Državnog zavoda za zaštitu prirode terenski su kartirali ciljne stanišne tipove i ciljne vrste područja ekološke mreže „HR2001255 Bulji“. Temeljem ovih podataka, planirani vjetroagregati, pristupne ceste i ostala planirana infrastruktura nalaze se izvan zona rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnog tipa 6410 Travnjaci beskoljenke (*Molinion caeruleae*), dok očekivani maksimalni gubitak stanišnog tipa 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) iznosi 0,8% njegove ukupne površine na području ekološke mreže.

Slijedom navedenog, vezano za utjecaje na ekološku mrežu, a uzimajući u obzir ukupne gubitke ciljnih staništa i staništa ciljnih vrsta, kao i to da navedene ugrožene vrste ptica ne pripadaju populacijama koje su kao ciljne uvrštene u područja ekološke mreže, mogu se isključiti značajni negativni utjecaji zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, te je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu odnosno za isti nije potrebno provesti Glavnu ocjenu.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 81. stavku 1. i 90. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 24. stavku 1. i članku 27. stavku 1. i 3. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da je moguće isključiti značajan negativan utjecaj na okoliš uz mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša propisanih u točki I., te da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te isključilo mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu i stoga nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovoga rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovoga rješenja, mogućnost produljenja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16) i Tarifi br. 2.(1) Priloga I. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19).

Viši savjetnik specijalist

Milica Bjelić

Dostaviti:

-Vjetroelektrana Bravno d.o.o., Varaždinska 61, Popovec, 10360 Sesvete (R!, s povratnicom)

